

Dosarul nr. 2ra-367/2023
2-21180482-01-2ra-06032023

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Central (jud. M. Hanganu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. A. Mironov, S. Gubenco, L. Caraianu)

ÎNCHEIERE

27 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de Serghei Sapunji,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Braga împotriva
lui Serghei Sapunji cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 noiembrie 2023 a Curții de Apel Comrat, prin care a
fost respins apelul declarat de Serghei Sapunji și a fost menținută hotărârea din 27 mai
2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Central,

constată:

La 07 decembrie 2021, Ivan Braga a depus cerere de chemare în judecată,
împotriva lui Serghei Sapunji cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, pe 26 noiembrie 2020 cauza penală nr.
2020190494 a parvenit în sediul Comrat al Procuraturii UTA Găgăuzia în baza
elementelor infracțiunii, prevăzute de art. 349¹ alin. (1) din Codul penal al Republicii
Moldova.

În calitate de temeii în pornirea urmăririi penale a servit cererea depusă de către
acesta privind atragerea la răspundere penală a primarului sat. Chirsovo – Serghei
Sapunji, care la 16 noiembrie 2020, în jurul orei 10:40, aflându-se în satul Chirsovo, în
apropierea secției de poliție amplasată pe str. Lenin, nr. 149, i-a umilit onoarea și
demnitatea lui Ivan Braga, precum și i-a aplicat o lovitură cu capul în regiunea ochiului
drept, cauzându-i dureri fizice și suferințe psihice.

Prin ordonanța procurorului Tatiana Constantinova din 11 decembrie 2020, a fost încetată urmărirea penală din cauza lipsei în acțiunile lui Serghei Sapunji a elementelor constitutive ale infracțiunii, prevăzute de art. 349¹ alin. (1) din Codul penal al Republicii Moldova.

În același timp, la 15 decembrie 2020, procurorul în această cauză, Tatiana Constantinova, a emis ordonanță de inițiere a procedurii contravenționale în privința lui Serghei Sapunji cu privire la elementele constitutive ale contravenției, prevăzute de art. 78 alin. (1) din Codul contravențional - maltratarea sau alte acțiuni violente care au cauzat vătămare neînsemnată a integrității corporale și contravenientului i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 20 de unități convenționale, adică 1 000 de lei.

În cadrul cauzei penale sus-menționate, Ivan Braga a fost recunoscut în calitate de parte vătămată, însă nu a depus acțiune civilă în timpul examinării cauzei, și nu s-a adresat la organul de urmărire penală și la instanța de judecată cu cerere privind recunoașterea sa în calitate de parte civilă în cauză.

Ca rezultat al contravenției vizate, el a suferit un prejudiciu fizic și moral semnificativ în calitate de parte vătămată în cauză. Ca urmare a săvârșirii de către inculpat a infracțiunii sus-menționate, acestuia i-au fost cauzate suferințe fizice și psihice, care au fost suportate de către acesta nemijlocit în momentul cauzării daunei sănătății sale, recuperării ulterioare prelungite a sănătății sale, inclusiv psihice, incapacitatea în perioada de recuperare de a desfășura o activitate de viață deplină, de a fi un membru util al societății. Suferințe psihice au fost exprimate prin faptul că a suferit un stres sever, rușine și umilință din cauza acțiunilor contravenționale ale pârâtului, primarul sat. Chirsovo, raionul Comrat, Serghei Sapunji.

În afară de acestea, prin acțiunile inculpatului au fost încălcate astfel de bunuri nemateriale, precum demnitatea și inviolabilitatea personală. Viața, sănătatea, demnitatea persoanei și inviolabilitatea personală aparțin valorilor nemateriale și sunt drepturi personale nepatrimoniale ale acestuia.

A apreciat mărimea compensației pentru prejudiciul moral care i-a fost cauzat prin acțiunile ilicite ale lui Serghei Sapunji în sumă de 20 000 de lei. La determinarea cuantumului despăgubirii pentru prejudiciul moral, acesta a solicitat de a fi luate în considerație gradul de vinovăție al infractorului și alte circumstanțe notabile, precum și gradul de suferințe psihice suportate în legătură cu cauzarea în privința ultimului a vătămarilor corporale.

În susținerea cererii de chemare în judecată a invocat prevederile art. 9 alin. (2), lit. f), 16 alin. (1), lit. g), 21, 1998 alin. (1), 2025 alin. (1), 2036 alin. (1) și (2) din Codul civil.

În baza celor expuse mai sus, a solicitat încasarea de la Serghei Sapunji în beneficiul său cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral mijloace bănești în mărime de 20 000 de lei cauzat de acțiunile ilicite ale lui Serghei Sapunji și cheltuielile de judecată suportate la depunerea acestei acțiuni în instanță, și anume taxa de stat în mărime de 600 de lei.

Prin hotărârea din 27 mai 2022 a Judecătorei Comrat, sediul Central, s-a admis parțial acțiunea. S-a încasat de la Serghei Sapunji în beneficiul lui Ivan Braga 5 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat și 100 de lei cu titlu de compensație pentru cheltuielile de judecată suportate pentru achitarea taxei de stat achitate la depunerea acțiunii în instanță. În rest, cerințele acțiunii s-au respins ca fiind neîntemeiate (f.d. 43, 47-51).

La 01 iunie 2022, Serghei Sapunji, a declarat apel nemotivat, iar la data de 27 iulie 2022 a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 27 mai 2022 a Judecătorei Comrat, sediul Central, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Comrat, a fost respins apelul declarat de Serghei Sapunji și a fost menținută hotărârea din 27 mai 2022 a Judecătorei Comrat, sediul Central.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Comrat a reținut că, după cum reiese din materialele dosarului, existența faptei ilicite și vinovăția lui Serghei Sapunji exprimată în comiterea contravenției este confirmată prin Ordonanța Procurorului din sediul Comrat al Procuraturii UTA Găgăuzia Tatiana Constantinova din 15 decembrie 2020 cu privire la inițierea procedurii contravenționale în privința lui Serghei Sapunji, conform căreia s-a constatat că persoana în cauză a comis o contravenție, prevăzută de art. 78 alin.(1) din Codul contravențional al Republicii Moldova.

La rândul său, instanța de apel a fost de acord cu concluzia instanței de judecată că această faptă este constatată prin Ordonanța irevocabilă a procurorului din cadrul Procuraturii UTA Găgăuzia, sediul Comrat Tatiana Constantinova din 08 februarie 2021, prin urmare nu este supusă a fi probată în acest proces în baza art. 123 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova.

Instanța de apel a considerat că prima instanță în mod întemeiat a conchis privind admiterea cerințelor acțiunii, încasând parțial de la pârât suma în mărime de 5 000 de lei cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral, ținând cont de natura și gravitatea suferințelor psihice cauzate, precum și de circumstanțele în care acestea au fost cauzate, conducându-se de principiul echității și proporționalității.

În același timp, instanța de apel a constatat că prin ordonanța procurorului Procuraturii UTA Găgăuzia sediul Comrat Tatiana Constantinova din 08 februarie 2021, s-a constatat cu certitudine faptul, că contravenția săvârșită de Serghei Sapunji trebuia să aibă loc, în baza căruia el a fost recunoscut vinovat, în comiterea contravenției, prevăzute de art. 78 alin. (1) CC RM, însă acesta nu a contestat-o, pe când Serghei Sapunji a avut posibilitatea reală de a-și exercita acest drept.

La data de 17 ianuarie 2023, Serghei Sapunji, prin intermediul oficiului poștal, a declarat recurs împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei

instanțe și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului a reiterat poziția din cererea de apel depusă, invocând suplimentar că prin ordonanța procurorului din 08 februarie 2021 nu a fost constatată vinovăția sa în umilirea onoarei și demnității lui Ion Braga, cauzarea suferințelor morale și insulte, așa cum menționează Curtea de Apel în decizia contestată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat decizia contestată la data de 17 noiembrie 2022.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurentului Serghei Sapunji, prin intermediul oficiului poștal, la data de 19 decembrie 2022 (f.d. 93) și a fost recepționată la 22 decembrie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.96).

Astfel, recursul, declarat la 17 ianuarie 2023, este în termen.

La 09 martie 2023, copia recursului a fost expediată în adresa intimatului Ivan Braga cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 121).

Referință nu a fost depusă.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Serghei Sapunji, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Serghei Sapunji, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Serghei Sapunji, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Serghei Sapunji, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Serghei Sapunji se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi